

Asia: VN/13261/2020

Lausuntopyyntö Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Strategian tulisi kertoa selvemmin kuinka se aikoo varmistaa esitettyjen toimenpiteiden sovittamisen luonnon asettamiin rajoihin

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillintä jäävät biotaloustrategiassa ylätasolle ja strategialuonnos jää siten nykyisellään yksipuoliseksi. Strategiassa tulisi käsitellä laajemmin biotaloutteen, erityisesti luontokatoon ja ilmaston kuumenemiseen, liittyviä kestävyysongelmia ja esittää ratkaisuja joilla suomalainen biotaloussektori vastaa näihin ongelmiin. Uusiutuviakin luonnonvaroja tulee käyttää kestävästi ja varovaisuusperiaatteen mukaan. Käytön kestävyuden parantaminen tulee nostaa strategian ja esitettyjen toimenpiteiden kärkeen. On riski, että toteutuessaan tällaisenaan ilman asianmukaista vaikutusten arviointia ja seurantaa strategia tulee kiihdyttämään ilmastonmuutosta ja luontokatoa.

Tällä hetkellä Suomesta puuttuu säätely joka varmistaisi esimerkiksi metsätalouden kestävyys tai rajaisi hakkuumäärät kestäväälle tasolle. Biomassat ovat rajallinen resurssi, joiden käyttökohteet on mietittävä tarkasti. Strategiassa pitäisi tuoda selkeämmin esiin kuinka estetään liian käyttöpaineen luominen metsille tai muille elinympäristöille ja varmistetaan toiminnan kestävyys strategian tavoitteiden mukaisesti. Uusien tuotteiden kehittelyn lähtökohtana tulee olla kestävyys varmistaminen ja vaikutusten arviointi. Biotalouselle tulee kehittää kotimaisesti kestävyyskäytännöt, joilla varmistetaan kestävyys kansainvälisen oikeuden viiveistä huolimatta.

Biotalous yleisen hyväksyttävyyden vuoksi toiminnan ekologisen kestävyys varmistaminen on ensisijaisen tärkeää. Kaikkien strategiassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiselle tulisi olla ehdollista, että ne eivät heikennä ympäristön tilaa tai kiihdytä luontokatoa ja ilmastonmuutosta. Toimenpiteiden vaikutukset tulisi arvioida ennen toteuttamista ja toimenpiteestä luopua tarvittaessa.

Pitkään hiiltä varastoivat puutuotteet mainitaan hallitusohjelmassa, mutta niitä ei juuri mainita biotaloustrategiassa

Strategian tavoite on biotalouden arvonlisän nostaminen, ja strategiassa puhutaan paljon korkean jalostusasteen tuotteista. Jalostusasteen nosto on tärkeää. Samassa yhteydessä voitaisiin hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti painottaa pitkäikäisten tuotteiden roolia. Pitkään hiiltä varastoivat puutuotteet jäävät melko vähälle huomiolle biotaloustrategiassa hallitusohjelman kirjauksesta huolimatta. Tämä on puute, sillä lyhytikäiset puusta valmistetut tuotteet kiihdyttävät ilmastonmuutosta torjunnan kannalta oleellisella ajanjaksolla sen hillitsemisen sijaan. Jalostusasteen nosto ei automaattisesti tarkoita tuotteen eliniän pidentymistä.

Fossiilisten korvaaminen puulla ei ole automaattisesti ilmastoteko

Biomassat ovat rajallinen ja tärkeä resurssi fossiilisia korvattaessa. Kaikkea ei kuitenkaan voida tai edes pitää korvata. Myös biotaloustrategiassa tulisi tunnistaa ylikuluttamiseen ja kertakäyttökulttuuriin liittyvät ongelmat ja näiden suhde luontokatoon ja ilmastonmuutokseen.

Strategian mukaan esimerkiksi ”puupohjaisilla biohajoavilla materiaaleilla korvataan lisääntyvissä määrin fossiilipohjaisten muovien käyttöä”

Erytisesti lyhytikäisten tuotteiden kohdalla fossiilisten korvaaminen puulla ei läheskään aina ole ilmastomielessä järkevää tai perusteltua. Kertakäyttötuotteista tai poltettaessa hiili vapautuu nopeasti ilmakehään, eikä lyhytikäisen tuotteen ilmastohyöty riitä kompensoimaan hakkuista aiheutuvia ilmastohaittoja.

Ilmastolle ja luonnolle haitallisen tuotannon edistäminen nykytilanteessa ei ole hyväksyttävää. Luonnonvarojen ylikulutuksen välttämiseksi tuotannon mitoittaminen luonnon rajoihin tulisi huomioida paremmin myös biotalousstrategian tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Biotalouden koulutuksessa ja tutkimuksessa painotettava myös biologista osaamista ja tutkimusta

On hyvä, että tutkimusta käsiteltäessä strategiassa on mainittu myös biologisten ja ekologien prosessien toiminnan ymmärtämistä. Tarvitaan lisää tietoa siitä, kuinka paljon meillä on aidosti kestävästi käytettävissä biomassoja, ja mihin käyttöön ne ovat luonnon ja ilmaston kannalta

tarkoituksenmukaisinta ohjata. Myös biotalouden ammattilaisten biologinen osaaminen on tärkeää varmistaa.

Toopakka Liisa
Suomen luonnonsuojeluliitto ry